

Zápis z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny ze dne 8. ledna 2021

Jednání se uskutečnilo dne 8. ledna 2021 (10:00–13:00 hod.) distanční formou.

Přítomní členové Rady:

Helena Válková (místopředsedkyně Rady), Martin Dzingel (místopředseda Rady, německá menšina), Petr Rojík (německá menšina), Lenka Kopřivová (chorvatská menšina), Jaroslav Miňo (slovenská menšina), Vladimír Skalský (slovenská menšina), Alena Kovářová (běloruská menšina), Georgi Bečev (bulharská menšina), Dariusz Branny (polská menšina), Jan Balog (romská menšina), Eugenie Číhalová (ruská menšina), Jovan Mitrović (srbská menšina), Bohdan Rajčinec (ukrajinská menšina), Uyen Huu Pham (vietnamská menšina), Jana Hajná (Asociace krajů ČR), Pavla Štrobachová (Svaz měst a obcí ČR), Stanislav Křeček (veřejný ochránce práv), Zuzana Jentsche Stöcklová (MPSV), Milan Němeček (MK), Marie Bílková (MF), René Petráš (Právnická fakulta UK)

Nepřítomní členové Rady: Ivona Shafaq (romská menšina)

Pověření zástupci omluvených členů:

Jaroslav Faltýn (MŠMT), Jiří Kalašnikov (MZV), Michaela Novotná (KPR)

Hosté:

Václav Appl (MK), Blanka Bartíková (MK), Jakub Sosna (MSP), Petr Voříšek (MV), Petr Šťastný (MV), Milan Mičo (MMR), Zbyněk Gřešek (MD), Petra Benešová (MZV), Tomáš Kraus (židovská komunita – stálý host)

Omluvení členové:

Andrej Babiš (předseda Rady), Michal Franěk (MSP), Roman Lipták (Kancelář prezidenta republiky), Martin Povejšil (MZV), Karel Kovář (MŠMT), Petr Vokáč (MV), Vít Dovalil (Ústav germánských studií, Filozofická fakulta UK), Anna Rákóczi (maďarská menšina), Gabriel Kopeć (polská menšina), Adriano Mandilas (řecká menšina), Dagmar Březinová (rusínská menšina)

Úřad vlády ČR:

Odbor lidských práv a ochrany menšin: Renata Weinerová, Klára Jůnová, Martin Kocanda, Tadeáš Mertlík, Olga Jeřábková, Andrea Baršová

Místopředsedkyně Rady, H. Válková, přivítala přítomné členy Rady i hosty a zahájila první jednání Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“) v roce 2021¹. H. Válková nejprve omluvila nepřítomnost předsedy Rady, Andreje Babiše, který se z pracovních důvodů nemohl jednání zúčastnit. Následně členům představila nového tajemníka Rady, pana PhDr. Martina Kocandu, Ph.D.

H. Válková konstatovala, že ke dni zasedání měla Rada celkem 32 členů. Pro dosažení kvora pro usnášeníschopnost byla nutná přítomnost minimálně 17 členů. Vzhledem k tomu, že na začátku jednání bylo přítomno celkem 19 členů (nebo jejich zástupců na základě písemného pověření), byla potvrzena usnášeníschopnost Rady. Počet přítomných členů Rady byl během jednání proměnlivý, počet hlasujících členů je vždy uveden u každého usnesení².

PŘÍTOMNO	CELKOVÝ POČET	USNÁŠENÍSCHOPNOST
19	32	ANO

Následovně H. Válková představila program jednání a vyzvala přítomné členy k hlasování o programu. K návrhu programu nebyla vnesena žádná připomínka.

HLASOVÁNÍ O PROGRAMU ZASEDÁNÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
21	0	0

K on-line jednání se připojili další dva členové Rady, počet hlasujících se zvýšil na 21.

Schválený program jednání:

1. Kontrola úkolů uložených Radou vlády pro národnostní menšiny na posledním zasedání dne 11. září 2020
2. Informace o jednání Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání ze dne 14. října 2020 (naplňování usnesení č. 2/2020 Rady vlády pro národnostní menšiny ze dne 6. února 2020 a problematika rasismu a xenofobie v médiích)
3. Informace Ministerstva dopravy o výsledcích jednání týkajícího se zavedení hlášení v polském jazyce na železničních nádražích a zastávkách
4. Informace o postupu ve věci rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků
5. Informace ke Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021
6. Informace o šetření organizace FUEN v oblasti šíření informací souvisejících s pandemií COVID-19 v jazycích národnostních menšin
7. Projednání žádosti o podporu Rady vlády pro národnostní menšiny ve věci sjednocení názvů polského národnostního školství v České republice
8. Informace o návrhu dohody mezi Chorvatskou a Českou republikou
9. Informace o zájmu vietnamské národnostní menšiny o vybudování pohřebiště a odpovídající zajištění života seniorů v domovech pro seniory

¹ Program jednání byl spolu s podklady členům Rady zaslán, v souladu s Jednacím řádem Rady, 10 dní před jednáním.

² Jednání Rady bylo provázáno technickými problémy souvisejícími s on-line připojením. Z důvodu nekvalitního připojení se někteří členové Rady bohužel nemohli přihlásit o slovo a zúčastnit se rozpravy.

10. Různé

- a) Diskuse k hlasování per rollam k novému Jednacímu řádu Rady
- b) Informace o konferenci ke 100. výročí Masarykovy pomocné akce
- c) Informace o překladu Zprávy o situaci národnostních menšin v roce 2019 do anglického jazyka
- d) Informace o přípravě Zprávy o situaci národnostních menšin v roce 2020

Poté Helena Válková předala slovo Renatě Weinerové, která představila první bod jednání.

Ad 1. Kontrola úkolů uložených Radou vlády pro národnostní menšiny ze dne 11. září 2020.

R. Weinerová provedla kontrolu úkolů z minulého zasedání Rady. Prvním z nich byla informace o dalším postupu ve věci znovuvytvoření ukrajinského kulturně osvětového centra. V období od 11. září 2020 do konce roku došlo k několika vzájemným informativním jednáním mezi paní zmocněnkyní a velvyslancem Ukrajinské republiky a panem Rajčincem, zástupcem za ukrajinskou národnostní menšinu v Radě. Podařilo se zpřístupnit vstup do databáze Centrálního registru administrativních budov (CRAB) Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (jedná se o neveřejný informační systém veřejné správy), na jehož základě byl vytvořen seznam vhodných prostorů pro znovuzaložení centra. Následovat bude řada administrativních kroků, které by měly vést k uzavření nájemní smlouvy a otevření ukrajinského centra.

Druhý z úkolů se týkal návrhu nařízení vlády č. 98/2002 Sb., který byl po vypořádání připomínek ze strany Ministerstva kultury (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy nemělo žádné připomínky, stejně tak Ministerstvo práce a sociálních věcí) postoupen k připomínkám Ministerstvu financí (dále jen „MF“). MF upozornilo na nesoulad návrhu nařízení, i současně platného nařízení, s legislativními pravidly vlády týkající se zejména první části materiálu, která do značné míry opakuje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. K. Jůnová upřesnila, že zásadní připomínka MF se týká § 3, jehož obdobné znění je uvedeno i v současně platném nařízení č. 98/2002 Sb., a kterým se však jednotliví poskytovatelé neřídili. Uvedené ustanovení stanovuje způsob vykazování finančních prostředků na aktivity příslušníků národnostních menšin a podporu integrace romské menšiny v rámci státního rozpočtu. Jednotliví poskytovatelé však používají odlišné výkaznictví, které je třeba sjednotit. M. Bílková doplnila, že před postoupením návrhu nařízení vlády do dalšího legislativního procesu bude vhodné postupy jednotlivých poskytovatelů sjednotit, a proto navrhl, aby bylo svoláno jednání jednotlivých poskytovatelů a MF, kde by se způsob vykazování vyjasnil a předložený návrh nařízení byl postoupen do dalšího připomínkovacího řízení.

Třetím úkolem bylo podání informace o alokaci finančních prostředků vyčleněných na dotační programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), Ministerstva kultury (MK) a Úřadu vlády ČR (ÚV ČR) v oblasti aktivit národnostních menšin pro rok 2021. R. Weinerová konstatovala, že u všech dotčených resortů se podařilo zachovat stejnou alokaci finančních prostředků pro rok 2021 jako v předchozím roce. Celková alokace dotační výzvy MŠMT činí 15 039 000 Kč. Podobně i MK oznámilo, že alokace finančních prostředků pro národnostní menšiny bude v roce 2021 zachována ve stejné výši jako v roce předchozím, tj. v programu Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin 20 850 000 Kč, v programu Podpora kulturních aktivit národnostních

menšin 10 150 000 Kč a v programu Podpora projektů integrace příslušníků romské komunity 2 000 000 Kč. Celková alokace dotační výzvy ÚV ČR v programu Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků pro rok 2021 činí 3 000 000 Kč. H. Válková poděkovala dotčeným resortům za zachování alokace finančních prostředků pro rok 2021, což není v dnešní době běžnou samozřejmostí.

Posledním úkolem byla informace ve věci zajištění jazykových práv běloruské národnostní menšiny v České republice. Bylo osloveno Ministerstvo vnitra, které zpracovalo informaci k této problematice. Podrobné vyjádření Ministerstva vnitra bylo členům Rady rozesláno v podkladech k jednání. Slovo dostal P. Voříšek, který vysvětlil, že problémem je především malý počet soudních tlumočnicků do běloruštiny, kterých je v České republice pouze 12, z toho v Praze jen 8. Matrikám byl rozeslán požadavek, aby upřednostňovali překlady od běloruských překladatelů. V tuto chvíli není možné pro zajištění jazykových práv běloruské národnostní menšiny více udělat. A. Kovářová, zástupkyně za běloruskou národnostní menšinu v Radě, vyjádřila uspokojení s dosavadním řešením.

Následně H. Válková přednesla návrh usnesení.

Usnesení č. 1/2021
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 8. ledna 2021 k bodu jednání č. 1

Rada vlády pro národnostní menšiny

I. Rada vlády pro národnostní menšiny bere na vědomí informaci o plnění úkolů z minulého zasedání Rady;

II. ukládá sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny, aby na příštím jednání Rady informoval o dalším postupu ve věci obnovy a zřízení ukrajinského kulturně-vzdělávacího centra v Praze;

III. ukládá sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny, aby do 15. února 2021 svolal jednání jednotlivých poskytovatelů dotací, (tj. MK, MŠMT, MPSV, ÚV ČR) s Ministerstvem financí ve věci sjednocení způsobu vykazování finančních prostředků podle nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
22	0	0

V 10:32 hodin se k on-line jednání připojil Jan Balog. Počet hlasujících se zvýšil na 22.

Usnesení bylo přijato.

Ad 2. Informace o jednání Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání ze dne 14. října 2020 (naplňování usnesení č. 2/2020 Rady vlády pro národnostní menšiny ze dne 6. února 2020 a problematika rasismu a xenofobie v médiích)

H. Válková představila další bod jednání a předala slovo R. Weinerové, tajemnici Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání. Ta uvedla, že otázka zefektivnění přípravy vysílání o národnostních menšinách a pro národnostní menšiny v programové skladbě Českého rozhlasu (dále jen „ČRo“) byla na zasedání Pracovní skupiny projednána v souladu s naplňováním usnesení č. 2/2020 Rady. Navrhované změny, především obohacení pořadů o hudební složku, byly projednány, ale bohužel jsou podle zástupce ČRo v Pracovní skupině, JUDr. Davida Šťáhlavského, nekompatibilní jak s programovým modelem Radiožurnálu, tak i stanice ČRo Plus, na které je vysílán menšinový pořad „Mezi námi“. Stanice Radiožurnál nevysílá hudbu podle obsahového zaměření příspěvků a ČRo Plus je rádiem pouze mluveného slova. Podle ČRo by šlo o nekoncepční změny, které by ve svém důsledku vadily i samotným posluchačům. ČRo však průběžně pracuje na zkvalitnění přípravy vysílání o národnostních menšinách a pro národnostní menšiny, a nově spolupracuje s novými externisty. Jde především o externí pracovníky jak pro romské, tak i slovenské vysílání. Rozšiřováním okruhu pracovníků se vysílání pochopitelně zkvalitňuje.

Následně H. Válková otevřela rozpravu, do které se přihlásil V. Skalský. V. Skalský vyjádřil údiv nad situací ve vysílání ČRo, jelikož zkušenost slovenské národnostní menšiny s vysíláním pro slovenskou menšinu je taková, že ve slovenském vysílání jsou přednostně uváděny slovenské písničky, tudíž mu není jasné, proč by Český rozhlas nemohl vysílat písně i ostatních menšin. R. Weinerová vysvětlila, že pořad „Stretnutie“ pro slovenské spoluobčany je vysílán na stanici Radiožurnál, kde je hudba součástí vysílání. Pořad „Mezi námi“ je však vysílán na stanici ČRo Plus, jejíž programové schéma nedovoluje zařazení hudební složky. H. Válková vyjádřila nespokojenost s dosavadními výsledky jednání, i když si je vědoma limitů systémové koncepce jednotlivých rozhlasových stanic. Bude třeba nadále pokračovat v jednáních s ČRo prostřednictvím Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání.

Helena Válková ukončila rozpravu a předala slovo Renatě Weinerové, která uvedla druhou část bodu č. 2. R. Weinerová konstatovala, že informace k podnětu romské národnostní menšiny ve věci opakovaných rasistických článků publikovaných v Prostějovském večerníku byly rozeslány členům Rady v podkladech k jednání. Sekretariát Rady požádal prostřednictvím Ministerstva vnitra Policejní prezidium České republiky o prošetření současné situace v této věci. Dopisem bylo sděleno, že v posledních pěti letech bylo Krajským ředitelstvím policie Olomouckého kraje v souvislosti s články publikovanými v Prostějovském večerníku prověřováno celkem 5 oznámení zakládajících podezření ze spáchání trestných činů motivovaných rasovou nesnášenlivostí. Jednalo se o tři případy z let 2013, 2014 a 2015, které byly policejním orgánem po provedeném prověřování odloženy usnesením dle ustanovení § 159a odst. 1 trestního řádu s odůvodněním, že se ve věci nejedná o podezření z trestného činu. Dva oznámené případy z roku 2020 kriminální policie v současné době prověřuje. Ministerstvo vnitra doporučilo další standardní postupy, jak postupovat při podezření z páchaní trestných činů motivovaných rasovou nesnášenlivostí. Upozornilo, že je možné se obrátit na státního zástupce o prošetření postupu v trestním řízení, případně mu přímo adresovat trestní oznámení. Sekretariát Rady se obrátil také na předsedu Syndikátu novinářů České republiky, pana Adama Černého, aby se k nekalé činnosti Prostějovského večerníku vyjádřil. Ten konstatoval, že možnosti Syndikátu novinářů, který je jako právní subjekt zapsaným spolkem, potažmo i jeho Etické komise, jsou v této věci bohužel velmi omezené. Tak jako v jiných podobných případech Etická komise může vyslovit závěr, že jde o porušení Etického kodexu, nemá však žádnou výkonnou pravomoc zasáhnout vůči autorům nebo vůči vydavateli, který je ze zákona za publikovaný obsah odpovědný. Etická komise by mohla konat pouze v případě, že by autor inkriminovaného článku byl jejím členem, což není případ autora z Prostějovského večerníku.

Ad 3. Informace Ministerstva dopravy o výsledcích jednání týkajícího se zavedení hlášení v polském jazyce na železničních nádražích a zastávkách

H. Válková představila další bod jednání a předala slovo Z. Gřeškovi z Ministerstva dopravy. Ten uvedl, že hlavním důvodem zdržení zavedení hlášení v polském jazyce je problém s dodavatelem systému. Nový termín implementace je naplánován na červen 2021. H. Válková vyjádřila znepokojení ohledně dalšího odkládání termínu zavedení hlášení. Z. Gřeško uvedl, že je v pravidelném kontaktu s ředitelem Správy železnic, který implementaci polského informačního systému má na starosti. Komunikace probíhala na měsíční bázi, rád by přešel na týdenní bázi, aby se implementace urychlila. Slova se ujal D. Branny, zástupce za polskou národnostní menšinu v Radě. Uvedl, že polská menšina problém bedlivě sleduje. Dodává, že nový termín, tedy červen 2021 akceptují. Pokud by nebyl dodržen, tak by byl pro zahájení důslednějšího postupu. H. Válková navrhla text usnesení, podle kterého bude Rada o termínu zavedení hlášení informována do 31. března 2021.

Usnesení č. 2/2021
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 8. ledna 2021 k bodu jednání č. 3

Rada vlády pro národnostní menšiny

I. bere na vědomí informaci o zavedení hlášení v polském jazyce na železničních nádražích a zastávkách;

II. žádá Ministerstvo dopravy, aby do 31. března 2021 poskytlo Radě vlády pro národnostní menšiny informaci o konkrétním datu zavedení hlášení v polském jazyce na železničních nádražích a zastávkách.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
23	0	0

V 10:50 hodin se k on-line jednání připojil Bohdan Rajčinec. Počet hlasujících se zvýšil na 23.

Usnesení bylo přijato.

Ad 4. Informace o postupu ve věci rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků

H. Válková představila další bod jednání a předala slovo M. Dzingelovi, zástupci za německou národnostní menšinu v Radě. Ten stručně zrekapituloval kroky, které byly ve věci rozšíření ochrany německého jazyka částí III Charty učiněny v loňském roce. Text Memoranda, tj. zdůvodnění žádosti o rozšíření ochrany němčiny, byl členům Rady rozeslán v podkladech k jednání.

Následně H. Válková otevřela rozpravu a vyzvala zástupce Ministerstva vnitra a Ministerstva zahraničních věcí, aby se k tématu vyjádřili. P. Voříšek ocenil věcná a přínosná jednání s paní zmocněnkyní a Martinem Dzingelem, která proběhla ke konci roku 2020. Byly prodiskutovány jednotlivé požadavky podle odstavců článku 10 a byla nalezena shoda v tom, že požadavky budou uplatňovány v rámci územní samosprávy vybraných krajů. J. Kalašnikov uvedl, že proces rozšíření ochrany německého jazyka Ministerstvo zahraničních věcí podporuje od samého začátku iniciativy a je připraveno se na procesu rozšíření ochrany němčiny podílet i z hlediska mezinárodně právního. Gestorem Evropské charty regionálních či menšinových jazyků je Odbor lidských práv a transformační politiky Ministerstva zahraničních věcí. Do rozpravy se přihlásil P. Rojík, druhý zástupce za německou národnostní menšinu, který poděkoval Martinu Dzingelovi za vypracování Memoranda. Zároveň upozornil na nepřesně uvedený název „Spolku Němců a přátel německé kultury v ČR“, který je třeba v textu Memoranda opravit.

H. Válková ukončila rozpravu k prvním dvěma bodům navrženého usnesení a požádala R. Weinerovou, aby představila třetí část usnesení. R. Weinerová stručně zrekapitulovala kroky, které byly uskutečněny ve věci návrhu na ochranu moravské chorvatštiny částí II Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. Tento proces byl započat již v roce 2016, avšak nebyl oficiálními kroky završen rozšířením ratifikace na mezinárodní úrovni. Dále upřesnila, že se jedná o ochranu spisovného chorvatského jazyka s akcentem na podporu gradištské jazykové variety chorvatštiny. H. Válková uvedla, že ve věci dokončení ratifikace spisovného chorvatského jazyka s akcentem na podporu gradištské jazykové variety chorvatštiny uskutečnila jednání s velvyslankyní Chorvatské republiky paní Ljiljanou Pancirov a paní Lenkou Kopřivovou, zástupkyní za chorvatskou národnostní menšinu, které návrh podpořily. L. Kopřivová poděkovala paní zmocněnkyni a sekretariátu Rady za úsilí, které bylo ve věci ochrany moravské chorvatštiny vynaloženo. Do rozpravy se již nikdo další nepřihlásil, a proto H. Válková vyzvala k hlasování o návrhu usnesení.

Usnesení č. 3/2021

Rady vlády pro národnostní menšiny

ze dne 8. ledna 2021 k bodu jednání č. 4

Rada vlády pro národnostní menšiny

I. podporuje úsilí o účinnější ochranu němčiny jako jazyka národnostní menšiny, který se tradičně používá na území České republiky;

II. žádá ministra zahraničních věcí, aby ve spolupráci se zmocněnkyní vlády pro lidská práva předložil vládě České republiky do 31. března 2021 návrh na posílení ochrany němčiny podle ustanovení Evropské charty regionálních či menšinových jazyků (dále jen „Charta“), a to tak, že Česká republika bude aplikovat v souladu s článkem 2 odst. 2 a článkem 3 odst. 1 Charty vybraná níže uvedená ustanovení části III Charty na němčinu v Karlovarském kraji na území okresů Cheb, Karlovy Vary a Sokolov, Libereckém kraji na území okresu Liberec, Ústeckém kraji na území okresu Ústí nad Labem, Jihočeském kraji na území okresu Český Krumlov, Moravskoslezském kraji na území okresu Opava, v Pardubickém kraji na území okresu Svitavy. Vybranými ustanoveními části III Charty jsou:

Článek 8, odstavec 1 a (ii), b (ii), c (ii), d (ii), e (i), f (i), g, h, i, odstavec 2;

Článek 9, odstavec 1 a (ii), a (iii), a (iv), b (ii), b (iii), c (ii), c (iii), d, odstavec 2 a;

Článek 10, odstavec 1 a (iv), odstavec 2 b, odstavec 3 c, odstavec 5

Článek 11, odstavec 1 a (iii), b (ii), c (ii), d, e (i), odstavec 2;

Článek 12, odstavec 1 a, f, g, odstavec 2, odstavec 3;
Článek 13, odstavec 1 c, odstavec 2 e;
Článek 14 a, b.;

III. žádá ministra zahraničních věcí, aby ve spolupráci se zmocněnkyní vlády pro lidská práva zahrnul do návrhu podle bodu II rovněž dřívější doporučení Rady vlády pro národnostní menšiny týkající se ochrany spisovného chorvatského jazyka s akcentem na podporu gradišťanské jazykové variety chorvatštiny v souladu s usnesením Rady č. 172 ze dne 26. dubna 2016 k bodu č. 1.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
24	0	0

V 11:18 hodin se k on-line jednání připojila Jana Hajná. Počet hlasujících se zvýšil na 24.

Usnesení bylo přijato.

Ad 5. Informace ke Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021

Klíčovou událostí pro národnostní menšiny v roce 2021 je avizované Sčítání lidu, domů a bytů, jak zdůraznila H. Válková v úvodu k bodu č. 5. Přihlášení se k určité národnostní menšině představuje svobodný a dobrovolný akt. Přestože se jedná o dobrovolnou, tedy nepovinnou deklaraci, ve svém důsledku hraje v životě národnostních menšin velmi významnou roli, neboť výše početního zastoupení jednotlivých národnostních menšin se odráží v možnostech uplatňování práv národnostních menšin podle platné legislativy. Dle metodiky Českého statistického úřadu může každý **uvést národnosti dvě**, podle svého uvážení. H. Válková vyzvala zástupce národnostních menšin v Radě, aby příslušníky svých menšin o chystaném Sčítání lidu, domů a bytů **srozumitelně informovali**, a to v rámci svých periodik, sociálních sítí i všemi dalšími komunikačními cestami. K tomuto účelu byly členům Rady v podkladech k jednání rozeslány dva materiály. Prvním z nich je oficiální podklad Úřadu vlády ČR pro potřeby Českého statistického úřadu, druhým pak návrh informačního letáku pro příslušníky národnostních menšin (nejedná se o finální verzi určenou k distribuci). Na konci ledna by měly menšiny obdržet konečnou verzi letáku určenou k distribuci mezi příslušníky menšin. Tento leták bude k dispozici pouze v českém jazyce. R. Weinerová zdůraznila, že při Sčítání 2021, které začne v březnu, budou využívány nejmodernější technologie a **vysoké bezpečnostní standardy při sběru a zpracování citlivých údajů**, proto nikdo nemusí mít obavy, že by údaje, které pro sčítání poskytnete, mohly být nějakým způsobem zneužity. Elektronické formuláře budou dostupné nejen v češtině, ale i v dalších 7 jazycích (anglickém, německém, polském, ruském, ukrajinském, vietnamském a romském). Tištěné formuláře budou v dalších jazycích k dispozici pouze na vyžádání.

Následně H. Válková otevřela rozpravu, do které se přihlásil M. Dzingel. Za německou národnostní menšinu doplnil, že obavy ohledně uchování bezpečnosti citlivých údajů jsou reálné a často se setkává s dotazy na toto téma. V. Skalský souhlasil s tím, že je důležité, aby stát pořádal rozsáhlou informační kampaň, ve které by ujasnil, že hlásit se k národnostní menšině je sice dobrovolné, ale zároveň velmi důležité a každý příslušník národnostní menšiny by měl uvedení tohoto údaje zvážit.

Následně H. Válková ukončila rozpravu a vyzvala k hlasování o návrhu usnesení.

Usnesení č. 4/2021
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 8. ledna 2021 k bodu jednání č. 5

Rada vlády pro národnostní menšiny

I. bere na vědomí informaci o Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021;

II. poskytne součinnost při zajišťování srozumitelných a jednoznačných informací o Sčítání lidu, domů a bytů 2021 příslušníkům svých národnostních menšin.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
24	0	0

Usnesení bylo přijato.

Ad 6. Informace o šetření organizace FUEN v oblasti šíření informací souvisejících s pandemií COVID-19 v jazycích národnostních menšin

H. Válková členy Rady informovala o dopisu, který v listopadu 2020 obdržel předseda Rady od prezidenta organizace Federal Union of European Nationalities (FUEN) týkající se komunikace evropských států směrem k národnostním menšinám ohledně pandemie Covid-19. Jménem předsedy Rady slíbila prezidentovi organizace FUEN, panu Loránt Vinczeovi, informovat členy Rady o usnesení FUENU. R. Weinerová seznámila členy Rady s usnesením organizace FUEN. Usnesení delegátů vychází z provedeného šetření s názvem "Do you speak Corona?", které probíhalo také v České republice, a to ve vztahu k polské národnostní menšině. V reakci na toto šetření, které proběhlo v době od dubna do června 2020 (do výzkumu bylo zahrnuto 44 menšinových komunit a jazykových skupin z 25 zemí), přijali delegáti členských organizací FUEN usnesení o „zajištění ochrany autochtonních národnostních menšin a jazykových komunit a jejich kulturního dědictví v době krize a poskytování základních informací souvisejících s menšinovými jazyky k pandemii COVID-19“. Uvedené usnesení rovněž obsahuje několik výzev evropským státům, týkajících se např. poskytování informací o mimořádných, bezpečnostních a zdravotních opatřeních, omezeních a legislativních změnách týkajících se pandemie v jazycích autochtonních národnostních menšin a jazycích dalších komunit; zajištění rovného přístupu všem občanům včetně těch náležejících k národnostním menšinám a těm žijících v sociálně vyloučených lokalitách k lékařské péči a základní infrastruktuře; rozvíjení inovativních přístupů a programů, které umožní menšinám přístup ke kultuře v době krize apod.

Následně H. Válková otevřela rozpravu. V rozpravě zaznělo, že nebyla zaznamenána žádná stížnost ze strany příslušníků národnostních menšin na neinformovanost o pandemii v národnostních jazycích.

Ad 7. Projednání žádosti o podporu Rady vlády pro národnostní menšiny ve věci sjednocení názvů polského národnostního školství v České republice

H. Válková uvedla další bod jednání. Na podzim roku 2020 obdržela dopis od pana Stanisława Gawlika, předsedy Polské národní sekce politického hnutí COEXISTENTIA-WSPÓLNOTA, kterým žádal o podporu ve věci sjednocení názvů škol polského národnostního školství v České republice. Podnět pana Gawlika považovala za smysluplný, a proto ho doporučila

k projednání do programu Rady. Následně se však dozvěděla, že předmětná žádost nepředstavuje oficiální jednotný postoj představitelů polské národnostní menšiny v ČR. Proto předala slovo zástupci za polskou národnostní menšinu v Radě, aby se k této záležitosti vyjádřil. D. Branny uvedl, že toto téma bylo v rámci organizací polské národnostní menšiny projednáno. Podle jeho názoru však předložený návrh není konsensuálním návrhem polské národnostní menšiny. Návrh byl Radě předložen předčasně, zvláště vzhledem k tomu, že doposud nebyl předložen ani jeden návrh na změnu názvu školského zařízení v kraji. H. Válková vzala komentář D. Brannyho na vědomí a dodala, že pokud polská menšina dojde k jednotnému stanovisku, tak je možné se v této věci na Radu znovu obrátit.

Ad 8. Informace o návrhu dohody mezi Chorvatskou a Českou republikou o ochraně české národnostní menšiny v Chorvatské republice a chorvatské národnostní menšiny v České republice

H. Válková konstatovala, že se jedná o návrh bilaterální dohody mezi dvěma unijními státy, což není úplně běžné. Tento typ dohody se uzavírá v případech, kdy zúčastněné státy chtějí zakotvit vyšší ochranu svých menšin ze zcela konkrétních důvodů a děje se tak zpravidla na principu reciprocity. Česká národnostní menšina v Chorvatsku má zcela nadstandardní podmínky k rozvoji svého jazyka a kultury, a to i v oblasti politického života – má svého zástupce v chorvatském parlamentu. H. Válková hovořila s panem poslancem Bílkem z chorvatského parlamentu, velvyslankyní Chorvatské republiky v České republice paní Ljiljanou Pancirov a v neposlední řadě i se zástupkyní za chorvatskou národnostní menšinu v Radě, paní Lenkou Kopřivovou. Návrh mezinárodní "Dohody mezi Chorvatskou a Českou republikou o ochraně české národnostní menšiny v Chorvatské republice a chorvatské národnostní menšiny v České republice" spadá do gesce Ministerstva zahraničních věcí a premiérů obou republik. Z české strany H. Válková nevidí důvod, proč by neměly být podpořeny zájmy nepočtené chorvatské menšiny, která žije na území České republiky již od 16. století, když na chorvatské straně je velkoryse podporována početně mnohem silnější česká menšina. Poté H. Válková vyzvala zástupce Ministerstva zahraničních věcí (dále jen „MZV“), Jiřího Kalašnikova, aby se k věci vyjádřil. J. Kalašnikov potvrdil, že MZV obdrželo v červenci 2020 od chorvatské strany návrh předmětné dohody. MZV se intenzivně věnuje vypracování stanoviska k této věci. Příští týden je plánováno jednání u pana náměstka Martina Smolky. Stanovisko MZV zatím není jednotné, je ve stádiu vyjasňování. Informaci doplnila P. Benešová z Mezinárodně právního odboru MZV, která potvrdila, že pozice MZV k návrhu dohody se teprve vytváří. Poté navrhla úpravu formulace navrženého usnesení takto:

Rada vlády pro národnostní menšiny

I. **bere na vědomí** snahu o uzavření bilaterální Dohody o ochraně české národnostní menšiny v Chorvatské republice a chorvatské národnostní menšiny v České republice.

Původní návrh usnesení zněl takto:

Rada vlády pro národnostní menšiny

I. **podporuje snahu** o uzavření bilaterální Dohody o ochraně české národnostní menšiny v Chorvatské republice a chorvatské národnostní menšiny v České republice.

H. Válková vzala návrh P. Benešové na vědomí s tím, že její návrh bude variantou k původnímu návrhu usnesení. Pokud by nebyl odsouhlasen první návrh, bylo by hlasováno

o návrhu druhém. Poté vyzvala Lenku Kopřivovou, aby se k návrhu vyjádřila za chorvatskou národnostní menšinu. L. Kopřivová upřesnila, že podnět k uzavření bilaterální dohody vznikl na straně české menšiny žijící v Chorvatsku asi před dvěma lety. V Chorvatsku v současné době žije asi 10 000 příslušníků české menšiny. Tato menšina je velmi aktivní a v Chorvatsku dobře zavedená. Všechny ostatní menšiny žijící na území Chorvatska mají se svými mateřskými zeměmi uzavřeny bilaterální dohody, konkrétně se Srbskem, Slovenskem a Itálií. Impulsem k vytvoření návrhu dohody byl fakt, že smlouva s Českou republikou chybí. Pro chorvatskou menšinu žijící v České republice by bylo uzavření bilaterální dohody důležité především ve dvou bodech. Prvním je viditelné uznání přítomnosti chorvatské národnostní menšiny v České republice, druhým pak podpora existence a dlouhodobého chodu Muzea moravských Chorvatů v obci Jevišovka na jižní Moravě.

H. Válková ukončila rozpravu a vyzvala k hlasování o původním návrhu usnesení.

Usnesení č. 5/2021
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 8. ledna 2021 k bodu jednání č. 8

Rada vlády pro národnostní menšiny

I. podporuje snahu o uzavření bilaterální Dohody o ochraně české národnostní menšiny v Chorvatské republice a chorvatské národnostní menšiny v České republice.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
23	1	0

Ad 9. Informace o zájmu vietnamské národnostní menšiny o vybudování pohřebiště a odpovídající zajištění života seniorů v domovech pro seniory

H. Válková představila další bod jednání, který se týkal nejstarší generace vietnamských spoluobčanů. Představitelé této generace by rádi nelezli místo posledního odpočinku v souladu s vietnamskými tradicemi. Slovo dostal M. Mičo z Oddělení pohřebnictví na Ministerstvu pro místní rozvoj. M. Mičo představil dva návrhy řešení, prostřednictvím kterých je možné v souladu s platnou legislativou otevřít nové pohřebiště. První možností je vznik neveřejného pohřebiště, které však podle zákona o pohřebnictví může být založeno pouze církví nebo náboženskou společností. Pozemek neveřejného pohřebiště musí být ve vlastnictví církve nebo náboženské společnosti. Druhým možným řešením je oslovení provozovatele běžného veřejného pohřebiště a na základě domluvy vyčlenit část pohřebiště pro potřeby vietnamské menšiny. Druhý způsob řešení je z procesního hlediska jednodušší. H. Válková poděkovala M. Mičovi za příspěvek. Jeho informaci doplnila o příslib, který získala od pana Daniela Hermana za katolickou církev. Pokud bude projevem zájem, tak bude možné jednat o uložení ostatků vietnamských spoluobčanů i na neveřejném katolickém pohřebišti³.

³ Zástupci za vietnamskou národnostní menšinu panu Huu Uyen Phamovi bude sekretariátem Rady zaslána podrobná zpráva o způsobech, které je možné využít při zakládání nového pohřebiště.

Druhá část bodu č. 9 byla věnována otázce zajištění důstojného života vietnamských seniorů v domovech pro seniory. Slovo dostala Z. Jentsche Stöcklová z Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV). Uvedla, že MPSV na základě dotazů sekretariátu Rady provedlo průzkum sledovaného tématu na úrovni krajů. Na základě získaných informací od krajů je možné konstatovat, že v tuto chvíli nejsou v domovech pro seniory a ani v domovech se zvláštním režimem uživatelé vietnamské národnostní menšiny, pokud se někde vyskytují, tak v počtu jednotek. V souvislosti s otázkou, zda existují možnosti, jak příslušníkům vietnamské menšiny zajistit dostupnost stravování, na které jsou zvyklí, bylo konstatováno, že jiný způsob stravování, např. objednávka od externího stravovacího subjektu, je organizačně náročná, a to s ohledem na personální, provozní, územní dostupnost specifické kuchyně a hygienické podmínky, což v praxi znamená, že jednou za určité období by mohla být vietnamská kuchyně dostupná, ale určitě ne pravidelně. Denní stravovací jednotka v předmětných zařízeních je limitována částkou 210 Kč. Kraje v rámci provedeného průzkumu zatím nezaznamenaly zvláštní požadavky na složení stravy od žádných vietnamských klientů. Co se týká zajištění jazykové dostupnosti pro osoby s omezenou znalostí českého jazyka, je možné konstatovat, že některé ze sociálních pracovníků by byly schopné se domluvit anglicky, německy, rusky nebo pomocí překladatele či překladáče. Pracovníci v přímé péči mají omezenou znalost cizích jazyků vyplývající zejména z jejich nižšího stupně vzdělání. Pokud má vietnamská menšina zájem toto téma otevřít prostřednictvím Asociace krajů ČR, tak je to možné. Konkrétní problematiku případy je možné konzultovat přímo s MPSV.

Uyen Huu Pham poděkoval zástupcům z MMR a MPSV za vyčerpávající informace. Cílem jeho podnětu bylo získání informací s dostatečným časovým předstihem, aby se do budoucna našlo systémové řešení pro početně narůstající skupinu vietnamských seniorů žijících v České republice.

Ad 10. Různé

a) Diskuse k hlasování per rollam k novému Jednacímu řádu Rady

H. Válková konstatovala, že Rada na základě hlasování formou per rollam vyhlášeného dne 2. prosince 2020 přijala usnesení č. 14/2020 ze dne 14. prosince 2020, kterým schválila nový Jednací řád Rady vlády pro národnostní menšiny. Návrh změny Jednacího řádu Rady vyvolal mezi některými zástupci národnostních menšin debatu. Ze strany národnostních menšin přišla e-mailem celá řada otázek, které tajemnice Rady, Klára Jůnová, písemně zodpověděla. Návrh změny Jednacího řádu Rady vycházel z aktuální potřeby sjednocení jednacího řádu s jednacími řády dalších poradních orgánů vlády v oblasti lidských práv, nikomu nebyly navýšeny pravomoce.

H. Válková otevřela k tématu diskusi. P. Šťastný z Ministerstva vnitra otevřel otázku výkladu účasti na jednání *per rollam* v případě členů Rady, od nichž nepřišlo žádné vyjádření k věci ve stanoveném termínu. Ze strany H. Válkové bylo konstatováno, že v dané otázce jde již o zavedený usus. Každý, komu byla doručena elektronicky pozvánka s materiály, se považuje za přítomného na *per rollam* jednání, ledaže by se z něj včas omluvil nebo by se zpráva s podklady vrátila jako nedoručitelná nebo by přišla automatická odpověď, že adresát není v kanceláři.

b) Informace o konferenci ke 100. výročí Masarykovy pomocné akce

H. Válková uvedla další bod jednání. Již na minulém zasedání Rady zástupce Ministerstva zahraničních věcí Radu informoval o chystané mezinárodní konferenci u příležitosti 100. výročí humanitární akce československé vlády na pomoc exulantům z bývalého

Ruského impéria. Konference se uskuteční pod názvem „OTEVŘÍT RUSKO EVROPĚ“ v listopadu 2021 v Černínském paláci. Poté předala slovo J. Kalašnikov, který upřesnil, že anotace ke konferenci byla zaslána sekretariátu Rady. Konferenci připravuje široké konsorcium institucí včetně Ministerstva zahraničních věcí. Záštitu nad konferencí přislíbil ministr zahraničních věcí ČR, předsedkyně AV ČR a rektor Univerzity Karlovy.

Poznámka sekretariátu: anotace ke konferenci je uvedena v příloze zápisu z Rady.

c) Informace o překladu Zprávy o situaci národnostních menšin v roce 2019 do anglického jazyka

H. Válková upozornila, že nově je na webových stránkách Úřadu vlády vyvěšen anglický překlad *Zprávy o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2019* (překlad je umístěn v kolonce „aktuality“). Impulsem k překladu zprávy byl především zájem některých mateřských ambasad národnostních menšin, které nyní mají zprávu v angličtině k dispozici.

d) Informace o přípravě Zprávy o situaci národnostních menšin v roce 2020

H. Válková představila harmonogram příprav *Zprávy o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2020*. Oslovené resorty, instituce a kraje mají sekretariátu Rady zaslat podklady do 1. února t.r. Zástupci národnostních menšin byli požádáni, aby své reflexe zaslali nejpozději do 15. února t.r. Požádala o dodržení stanoveného termínu. Příspěvky od národnostních menšin by neměly překročit rozsah 3 stran za každou národnostní menšinu. Pokud budou názvy národnostních akcí uváděny dvojjazyčně, je třeba dbát na správný český překlad.

Místopředsedkyně Rady H. Válková uzavřela bod jednání Různé a oznámila, že další jednání Rady je naplánováno na duben 2021, a to nejlépe prezenční formou - pokud to umožní epidemiologická opatření. Poté poděkovala přítomným za jejich aktivní účast na prvním letošním jednání Rady.

V Praze dne 8. ledna 2021

Zpracovala: Renata Weinerová
Za správnost: Martin Kocanda

prof. JUDr. Helena Válková, CSc.,
v.r.

*místopředsedkyně Rady vlády pro
národnostní menšiny*

Příloha k zápisu:

Anotace ke konferenci **OTEVŘÍT RUSKO EVROPĚ**

Ke 100. výročí Ruské pomocné akce v Československu (1921–2021)

Mezinárodní konference u příležitosti 100. výročí humanitární akce československé vlády na pomoc exulantům z bývalého Ruského impéria

Pořádají instituce: *Collegium Europaeum FF UK & FLÚ AV ČR, Fakulta sociálních věd UK, Historický ústav AV ČR, Ministerstvo zahraničních věcí ČR, Památník národního písemnictví, Slovanská knihovna NKP, Slovanský ústav AV ČR, Ústav východoevropských studií FF UK*

Termín a místo konání: 25.–26. listopadu 2021, Černínský palác

Záštita: *ministr zahraničních věcí ČR / předsedkyně AV ČR / rektor Univerzity Karlovy*

ANOTACE

Bolševická revoluce a následná občanská válka rozvrátily někdejší Ruské impérium. V důsledku perzekucí totalitního režimu prchaly ze země tisíce Rusů, Ukrajinců, Bělorusů, Kavkazanů a příslušníků dalších národů, ať už aristokratů, intelektuálů, umělců či podnikatelů, kteří utvořili významné exulantské komunity. K takovým centrům patřila vedle Berlína, Paříže, Konstantinopole, Bělehradu či Charbinu též Praha. Ta se stala předním ohniskem politického a intelektuálního života především ruské a ukrajinské emigrace. Zcela unikátní a komplexní podpory se jí dostalo ze strany československé vlády v podobě tzv. Ruské pomocné akce (1921), iniciované prvním čs. premiérem Karlem Kramářem a podporované prezidentem republiky T. G. Masarykem a ministrem zahraničních věcí E. Benešem. Československo prostřednictvím této bezprecedentní státem financované a koordinované humanitární akce pomáhalo především demokratickým silám, rozvíjelo exilové školství a vzdělanost. Mezinárodní konference je koncipována jako komparativní pohled na různé formy pomoci exulantům/emigrantům z Ruského impéria v Evropě a přínos Rusů, Ukrajinců a dalších národů k intelektuálnímu životu meziválečné Evropy, včetně tehdejšího diskursu evropské integrace a humanitární podpory. Zvláštní pozornost bude věnována demokratickému úsilí exulantů a též tragickým osudům a strategiím přežití exilových komunit v období druhé světové války a krátce po roce 1945, zejména perzekuci ze strany sovětských vojenských a zpravodajských orgánů v Československu a střední Evropě.